

doc. JUDr. Eduard Burda, PhD.

Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky,

Právnická fakulta,

Univerzita Komenského v Bratislave,

Šafárikovo nám. č. 6, P. O. BOX 313, 810 00 Bratislava

Oponentský posudok

na habilitačnú prácu **JUDr. Radovana Blažeka, PhD.**

„Trestnoprávne aspekty držania strelných zbraní v Slovenskej republike“

JUDr. Radovan Blažek, PhD. predložil ako svoju habilitačnú prácu viac ako 350 stranovú vedeckú monografiu o trestnoprávných aspektoch držania strelných zbraní v Slovenskej republike. Projekt na jednej strane mimoriadne ambiciózny a s vedeckým potenciálom, pretože v rámci Slovenskej republiky (a pokiaľ viem i Českej republiky) takto postavená téma nie je vedecky spracovaná a zároveň nie je dostatočne spracovaná ani pre širšiu verejnosť, ktorá má alebo by mohla mať záujem nosiť alebo držať strelnú zbraň, pričom už len fakt, že niekto nosí alebo drží strelnú zbraň je značným kriminogénnym faktorom a preto by bolo vhodné, aby poznal riziká ale i možnosti využitia potenciálu strelných zbraní na vyššej úrovni, než je predpísané povinnou skúškou. Na druhej strane, autor si položil cieľ vedecky podrobne rozanalyzovať všetky zásadné trestnoprávne otázky súvisiace so strelnými zbraňami, čo zahŕňa pomerne široké množstvo rôznorodých hmotnoprávných i procesnoprávných inštitútov, ktoré sú navyše využiteľné častokrát aj s inými zbraňami než sú strelné zbrane, či dokonca bez strelných zbraní. Takže apriori takto koncipovanej práci hrozí vnútorná inkoherencia.

Ako sa doktor Blažek „popasoval“ s uvedenými výzvami a ako „vykľučoval“ z načrtnutých rizík sa dozvieme v nasledujúcich riadkoch, úvodom mi však dovoľte predznamenať výsledku malým prirovnaním. Habilitačná práca Dr. Blažeka je ako legendárny film Stanleyho Kubricka podľa románu Arthura C. Clarka „2001: Vesmírna Odysea“. Prvých cca. 100 strán (menej ako tretina práce) sa pýtate, prečo toto vôbec čítate, ale to čo nasleduje, stojí za to úvodné „utrpenie“.

Jednoznačne najslabšia kapitola, ktorej sa toho dá celkom úspešne aj dosť vytknúť, je hneď prvá kapitola nazvaná zbraň v technickom zmysle. Samotný názov nepostihuje celkom

obsah, pretože sa primárne venuje strelným zbraňam. Podkapitolu o vývoji strelných zbraní si autor celkom pekne zjednodušil, pretože popísal vývoj strelných zbraní zhruba do prelomu 19. a 20. storočia, pričom približne takýto obsah nájdete aj v špecializovaných encyklopédiách pre mládež, a keď to už konečne mohlo byť zaujímavé, autor výklad ukončuje s tým, že vlastne všetko zásadné už doteraz bolo vymyslené (to popísal) a ostatné sú len modernejšie variácie doterajšieho vývoja (verím, že nemusím bližšie zdôvodňovať jemnú naivitu tejto skratky). Uvedená podkapitola je však jediný „prepadák“ tejto práce a nijako neznižuje kvalitu celej práce.

Druhá kapitola venovaná právnej regulácii zbraní predstavuje nevyhnutný administratívnoprávny pohľad na problematiku, má skôr popisný charakter bez vlastných vedeckých prínosov, čo však nie je na škodu, pretože táto oblasť nie je ani autorom vedecky zacielená.

Od tretej kapitoly sa začína skutočne skvelá vedecká rozprava. Zatiaľ čo pri popise jednotlivých okolností vylučujúcich protiprávnosť činu všeobecne autor skôr využíva metódu kritickej kompilácie, ich osobitosti pri použití zbrane či strelnej zbrane sú jedinečným, vedecky veľmi dobre zdôvodneným a prakticky využiteľným prínosom. Aj keď práve pri tejto téme mám na niektoré aspekty iný názor, autor je dôvodne veľmi presvedčivý (až na jeden moment, ktorý vyplynie z jednej z mojich otázok), napríklad sa mu podarilo ma presvedčiť, že aj na útok poštvaného zvieratá treba použiť inštitút krajnej núdze, nie nutnej obrany, za súčasného inovatívneho náhľadu na krajnú núdzu v týchto prípadoch. Tiež oceňujem podrobný rozbor prepadnutia zbrane pri treste prepadnutia vecí.

Keďže úlohou oponenta je aj kritizovať, na štvrtú kapitolu venovanú jednotlivým trestným činom z pohľadu ich páchania so zbraňou, som sa veľmi tešil, pretože išlo o najrizikovejšiu kapitolu z hľadiska vnútornej koherencie i samotného prínosu, pretože všeobecný rozbor by ma tu vôbec nezaujímal, čakal som na špecifiká súvisiace so zbraňami a osobitne so strelnými zbraňami. A tu mi v pozitívnom zmysle „kľapli zuby naprázdno“. Táto kapitola je brilantná. Všeobecnosti sú uvádzané len v nevyhnutnej miere, zato žiadané špecifiká jednoznačne dominujú, pričom v drvivej väčšine prípadov ide o originálny vedecký vklad autora a to aj so značnou praktickou využiteľnosťou.

Piata kapitola venovaná trestnoprocesným aspektom nakladania so zbraňami a šiesta kapitola venovaná zbraňovej amnestii (i keď tá menej, pretože je pochopiteľne viac popisná) tiež zdarne sekundujú svojim dvom predchodcom.

Najväčším plusom habilitačnej práce doktora Blažeka je jednoznačne jej originálny vedecký prínos. Z tohto pohľadu mu môžem vytknúť jedinú premárnenú šancu a to

vysporiadanie sa s nezmyselným a najmä nezmyselne používaným (všeobecne) pojmom „zbraň v technickom zmysle“, ktorým všetci tak radi operujeme bez toho, že by sme si vôbec uvedomovali jeho právnu podstatu, respektíve vzťah medzi jeho právnou a faktickou podstatou. Inak nemám z obsahového vedeckého hľadiska práci čo vytknúť. Autor zároveň vhodne pracoval s vedeckou literatúrou a judikatúrou, akurát trochu škoda, že najmä v úvodnej kapitole nevyužil viac cudzojazyčných zdrojov, kde by sa to obsahovo celkom žiadalo, pritom o autorových jazykových schopnostiach nemám najmenšie pochybnosti, koniec-koncov ide o jedného z dvoch autorov prvého slovenského vedeckého článku uverejneného v americkom právnickom karentovanom časopise. Otázka je, či v ďalších kapitolách nemal autor pri riešení jednotlivých problémov použiť, tam kde by to bolo vhodné, pre výklad aj metódu horizontálnej komparácie. Podľa mojej mienky to mohol a mal urobiť, na druhej strane jeho originálny prínos je tak zásadný, že absenciu tejto metódy môžeme v kontexte celej práce chápať skôr ako určitý kozmetický nedostatok.

Habilitačná práca JUDr. Radovana Blažeka, PhD. „Trestnoprávne aspekty držania strelných zbraní v Slovenskej republike“ je vysoko vedeckým dielom s vlastným prínosom, zároveň je písaná pútavým štýlom. Bezpochyby spĺňa obsahové i formálne požiadavky kladené na tento druh práce, po úspešnej obhajobe preto navrhujem Dr. Blažekovi udeliť vedecko-pedagogický titul docent v odbore trestné právo.

Otázky:

1. Vysvetlite pojem „zbraň v technickom zmysle“. Ide o pojem faktický alebo právny? A ak ide o pojem faktický, aké sú jeho právne konotácie?
2. Ako by ste riešili situácie, ktoré nenapĺňajú znaky nutnej obrany a sú realizované v obydlí inou zbraňou ako strelnou (napr. popísaný prípad suseda na pozemku vyhrážajúceho sa budúcou ujmou, pričom namiesto strelnej zbrane bude použitý prak)?

V Bratislave, 14. 12. 2018

.....

doc. JUDr. Eduard Burda, PhD.